

A bírósági szervezet európai színvonalú működésének alapvető feltétele az igazságszolgáltatás szakszerűsége, hatékonysága.

E célkitűzés megvalósításában változatlanul kiemelt szerepe van a jogszabályokban foglalt új bírósági feladatokhoz igazodó létszámfejlesztéseknek. Ilyenek különösen a közösségi védjegy és mintaoltalmi bíróságok felállításához, az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködéshez, a családon belüli erőszak miatt alkalmazandó távoltartó rendelkezésekről szóló törvénnyel kapcsolatos bírósági feladatokhoz szükséges személyi feltételek biztosítása. Változatlanul indokolt a bírák és igazságügyi alkalmazottak létszámarányának javítása, az Európai Unió tagállamaiban kialakult normák megközelítése, s az igazságügyi dolgozók továbbképzésének sokoldalúbbá tétele. Ennek keretében kiemelkedő jelentőségű a Magyar Bíróképző Akadémia működésének megkezdése, s az ehhez szükséges pénzügyi fedezet biztosítása.

Elengedhetetlen feltétel a bírósági ítélkezés tekintélyének megfelelő, az eredményesebb munkát lehetővé tévő kultúrált és biztonságos igazságügyi intézmények épületállományának kialakítása, amely szükségessé teszi a bírósági épületek rekonstrukciójának folytatását. Közülük is kiemeljük a legrosszabb állapotú Pest Megyei Bíróság épületének bővítését, korszerűsítését.

A tárgyi feltételrendszer javítása során intézkedéseket kell tenni a mozgáskorlátozottakat érintően az épületek akadálymentesítése, valamint a bírósági ügyfelek gyermekeinek elhelyezése érdekében.

A bíróságokon bekövetkezett rendkívüli események jellegére, sajátosságaira is figyelemmel folytatni kell a biztonság fokozása érdekében tervezett fejlesztéseket. Ezek egyrészt a rendszerbe állított biztonsági eszközökkel való ellátottságra, másrészt a feladatokat ellátó személyzetre vonatkoznak.

Az Országgyűlés által a korábbi években és a 2005. évben elfogadott törvények, illetve e jogszabályok 2006-ban hatályba lépő rendelkezései az igazságszolgáltatás részére ugyancsak számos feladatot határoznak meg. Ezek végrehajtásának alapvető feltétele a költségvetési források biztosítása.

Változatlanul tovább kell folytatni a büntetőeljárásról szóló törvényi rendelkezéseknek megfelelően a zártcélú távközlő-hálózat fokozatos kiépítését, az elektronikus célgépjárást követező ütemeinek bevezetését, a bíróságok informatikai fejlesztését.

Meg kell kezdeni a bírósági határozatok közhasznúvá, elektronikusan elérhetővé tételét, az elektronikus irattározás és archiválás bírósági környezetének, továbbá a bíróságok között, illetve folytatni kell az együttműködő intézményekkel az elektronikus adatkapcsolatok kialakítását.

A fentiekben vázolt feladatok, a már hatályos jogszabályokból eredő – évek óta elismerésre nem kerülő – többletkiadások, illetve előkészítés alatt álló jogszabály-módosítások költségvetési kihatása, a bíróságok hatékonyabb munkavégzéséhez szükséges, több éve húzódó létszámfejlesztési igények, valamint a II. Európa Terv (2007-2013) előkészítő munkálatai figyelembevételével az OIT 2005. június 14-ei ülésén elfogadta a Bíróságok fejezet 2006. évi fejlesztési igényeit, amelyek alapját képezték a későbbi – az OIT elnöke és a pénzügyminiszter közötti tárgyalásnak.

Az OIT által igényelt fejlesztési többletekkel a fejezet 2006. évi támogatási előirányzata 132.037,7 millió forint, amely 67.696,7 millió forint eltérést mutat a Kormány által – az OIT elnöke és a pénzügyminiszter közötti, 2005. szeptember 2-ai egyeztető tárgyalás eredményeként – második lépésben meghatározott fejezeti előirányzattól. A Kormány által elfogadhatónak tartott támogatási előirányzat 64.341,0 millió forint, ez azonos a fejezet 2005. évi eredeti támogatási előirányzatával.

Az OIT többletigényéből 36.029,5 millió forint a központi beruházásoknál jelentkezett, 31.667,2 millió forint pedig a működési és felhalmozási támogatások növekedése.

A központi beruházási igények között 14.773,5 millió forintot képvisel az indokoltnak tartott létszámfejlesztési igényekhez kapcsolódó elhelyezési beruházások forrásszükséglete.

A korábbi évekhez hasonlóan szerepel a fejlesztések között a Pest Megyei Bíróság rekonstrukciós munkáinak megkezdéséhez szükséges 4.000,0 millió forint támogatás. A beruházási igények között 32 %-kal szerepelnek a bírósági informatikai fejlesztések 11.500,0 millió forint értékben. Ezen belül a bíróságok informatikai eszközállományának tervszerű cseréje, az elektronikus irattározás és archiválás bírósági környezetének kialakítása, elektronikus adatkapcsolatok létrehozása a bíróságok között, illetve az együttműködő intézményekkel.

A bírósági épületek akadálymentesítésére és a biztonságpolitikai koncepció megvalósítására 1.001,0 millió forint támogatásra lenne szükség.

A bírósági épületek állapota sok kívánnivalót hagy maga után. A 154 épületből még mindig vannak életveszélyes, a városképet zavaró, az igazságszolgáltatás tekintélyét rontó és a kulturált munkakörülményeknek nem megfelelő ingatlanok.

Az előbbieken ismertetettek miatt a központi beruházások között 5.755,0 millió forint értékben, a folyamatban lévő, illetve a 2006. évben befejeződő épület-beruházások és rekonstrukciók szerepelnek. Az ítélezés kulturált környezetének megteremtése nemcsak a jogkereső polgárok érdekében fontos, hanem szorosan kapcsolódik az eredményes ítélező munkához, amelyhez elengedhetetlen a korszerű, színvonalas és biztonságot adó tárgyi környezet kialakítása.

A működési és felhalmozási támogatások többletéből 53,0 %-ot képviselt az OIT által 2006. évre indokoltnak tartott 12 %-os illetményalap-emelés (7.036,8 millió forint), az életpálya-modellből a Ktv.-vel való megfeleltetés és a bírói szorzószám emelés megvalósítása (9.600,0 millió forint).

A működési többletek egy jelentős részét (30 %) a bíróságok évek óta elmaradt, illetve a Magyar Bíróképző Akadémia felállításához szükséges létszámfejlesztési igények indokolták (9.600,0 millió forint).

A fennmaradó 5.400,0 millió forint támogatási igény nagyobb részét a már hatályban lévő jogszabály-módosításokból eredő kötelezettségek indokolták (Be. 2003. évi módosítása, képernyő előtti munkavégzés feltételeinek biztosítása, jogi segítségnyújtásról szóló tv. végrehajtása, elektronikus cégálírás bevezetése, Magyar Államkincstár számlavezetési díjának bevezetése).

A Pénzügyminisztérium szeptember hónapban kiadott tervezési köriratában megjelölt általános tervezési szempontok alapján a 2005. évi tartalékképzés báziscsökkentő tételként kerül figyelembevételre és a 2006. évi szerkezeti változások további támogatás elvonást jelentenek, így fejezet támogatási keretszáma 62.915,1 millió forintban került meghatározásra.

Ez az összeg 1.425,8 millió forinttal alacsonyabb volt, mint a fejezet 2005. évi eredeti támogatási előirányzata.

Az OIT elnöke és a pénzügyminiszter korábbiakban említett – szeptember 2-ai- tárgyalása eredményeképpen a fenti elvont összeg került visszaajánlásra fejlesztési célokra a fejezet által meghatározandó feladatokra. Így a fejezet Kormány általi 2006. évi támogatási előirányzata 64.341,0 millió forintra módosult az alábbiak szerint:

millió forintban

Bíróságok fejezet 2005. évi eredeti támogatási előirányzata	64.340,9
Szerkezeti változások	-1 425,8
= 2005. évi költségvetési törvény szerinti 1, illetve 10 % elvonás	-837,9
= ÁFA-kulcs csökkentése 25 %-ról 20 %-ra	-388,4
= EHO csökkentése	-199,5
Bázis előirányzat	62 915,1
Előirányzati többletek	1 425,9
= Bírőképző Akadémia 2006. III. 1-től	400,0
= Elektronikus cégnyilvántartás 2005. I. 1-től	445,4
= Központi beruházások befejezése	580,5
Bíróságok fejezet 2006. évi Kormány által felajánlott támogatási keretszáma:	64 341,0

Az OIT 2005. szeptember 13-ai ülésén az ország teherbíró képességére figyelemmel mérsékelte a fejezet 2006. évre tervezett fejlesztési igényeit, továbbra is fenntartva azokat, amelyeket az intézmények megnövekedett feladatainak ellátásához elengedhetetlenek tart.

Az OIT által elfogadott, mérsékelt támogatási igény 83.370,6 millió forint, a korábbi 132.037,7 millió forinttal szemben .

A Kormány fenti keretszámával és az OIT igényeinek mérséklésével, az OIT költségvetési javaslata és a Kormány törvényjavaslata közötti eltérés 19.029,6 millió forintra mérséklődött a következők szerint:

millió forintban

Megnevezés	Kormány	OIT	Eltérés
Kiadás	69.993,1	89.022,7	+ 19.029,6
Bevétel	5.652,1	5.652,1	
Támogatás	64.341,0	83.370,6	+ 19.029,6
<i>Ebből:</i> Központi beruházás	2.000,0	4.320,0	+ 2.320,0
Működési és felhalmozási célra tervezett többlet			+ 16.709,6

A 19.029,6 millió forintos támogatási többletigény az alábbiakat tartalmazza:

	<i>millió forintban</i>
⇒ 2005. évi elvonások visszapótlása	1.425,8
⇒ Magyar Bíróképző Akadémia felállítása 2006. III.1-től fokozatos feltöltéssel 46 fős létszámfejlesztés	71,1
⇒ Bíróképző Akadémia felszerelésére biztosítandó átmeneti támogatás önrésze	220,3
⇒ Elektronikus cégnyilvántartás bevezetése 2005. I.1-től	54,6
⇒ Községi védjegybíróság és mintaoltalmi bíróság a Fővárosi Bíróságon 10 fős létszámfejlesztés	94,1
⇒ EU tagállamaival folytatott polgári és bűnügyi együttműködéshez 32 fős létszámfejlesztés	297,0
⇒ A Be. módosításával a „távoltartás” intézményének bevezetéséhez 40 fős létszámfejlesztés	385,8
⇒ A Pp. XX. fejezet módosítása és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló törvény-tervezet végrehajtásához 107 fős létszámfejlesztés	1001,0
⇒ Bírósági ügyintézők kiváltására 147 fős létszámfejlesztés	597,2
⇒ A munkateher csökkentését eredményező informatikusi és egyéb létszámfejlesztés 246 fő	1883,5
⇒ A fejezet felügyelete alá tartozó intézmények 2005. I. 1-től bevezetett számlavezetési díja	50,0
⇒ Az elektronikus információszabadság végrehajtásához szükséges egyszeri informatikai fejlesztés	265,0
⇒ Bírói illetményalap 8 %-os emelése (a már meglévő létszámra és a tervezett létszámfejlesztésekre)	5 180,8
⇒ Bírák és igazságügyi alkalmazottak életpálya modell II. üteméhez szükséges támogatás	4 548,0
⇒ Közalkalmazottak bérnövekménye	1,7
⇒ Dologi kiadási előirányzat 2004. évi szintre történő visszapótlása	1 065,0
⇒ Bírósági épületek akadálymentesítése	801,0
⇒ Központi beruházások befejezéséhez szükséges támogatás	1 087,7
OIT többletigényei	19 029,6

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 2002. évi XLVI. törvénnyel módosított 39. §-ának b) pontja alapján az OIT 2005. szeptember 13-ai határozatának megfelelően összeállította a Bíróságok fejezet költségvetésére vonatkozó részletes javaslatát, amelyet a Kormány a központi költségvetés részeként az Országgyűlés elé terjeszt.

VI. Bíróságok fejezet összesen

M e g n e v e z é s	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret
	<i>millió forintban, egy tizedessel</i>			<i>(fő)</i>
⇒ 2005. évi eredeti előirányzat	69 581,2	5 240,3	64 340,9	10 747
⇒ Egyszeri csökkentések és szerkezeti változás	-1 476,3	-50,5	-1 425,8	5
- 1, ill. 10 % tartalék elvonása	-837,9		-837,9	
- ÁFA kulcs 25 %-ról 20 %-ra csökkentése	-419,4	-31,0	-388,4	
- Egészségügyi hozzájárulás csökkentése	-214,4	-14,9	-199,5	
- Phare bevétel csökkentése	-4,6	-4,6		
- Saját bérmegetakarításból létszámfejlesztés				5
⇒ Bázis előirányzat	68 104,9	5 189,8	62 915,1	10 752
⇒ Többletek	20 917,8	462,3	20 455,5	628
<i>Ebből:</i>				
<i>Kormány által javasolt módosítások</i>	<i>1 425,9</i>		<i>1 425,9</i>	
- Bíróképző Akadémia fejlesztésre 2006. III. 1-jétől	400,0		400,0	
- Elektronikus cégnyilvántartásra	445,4		445,4	
- Központi beruházásra	580,5		580,5	
<i>OIT által igényelt fejlesztési többletek (részletezését lásd az 5.-6. oldalon)</i>	<i>19 075,5</i>	<i>45,9</i>	<i>19 029,6</i>	<i>628</i>
<i>Saját bevételek többlete</i>	<i>416,4</i>	<i>416,4</i>		
2006. évre javasolt előirányzat	89 022,7	5 652,1	83 370,6	11 380

A fejezethez tartozó címek

1. cím: Bíróságok

2. cím: Fejezeti kezelésű előirányzatok

1. cím: Bíróságok

A támogatási előirányzat és létszámirányszámok alakulása:

MEGNEVEZÉS	Támogatás (millió forint)	Engedélyezett kölségvetési létszámkeret (fő)
⇒ 2005. évi eredeti előirányzat	62 180,1	10 747
⇒ Egyéb szerkezeti változások	-1 130,5	
▪ 1 % elvonás a költségvetési törvény 51. §-a alapján	-621,8	
▪ ÁFA-kulcs 25 %-ról 20 %-ra csökkentése	-309,2	
▪ Tételes egészségügyi hozzájárulás csökkentése	-199,5	
▪ Saját bérmegetakarításból létszámfejlesztés		5
⇒ Bázis előirányzat	61 049,6	10 752
⇒ Többletek	7 223,2	56
▪ 2005. évi elvonások visszapótlása	1 130,5	
▪ Bíróképző Akadémia 2006. III. 1-jétől	483,1	46
▪ Bíróképző Akadémia felszerelésére átmeneti támogatás önrésze	220,3	
▪ Elektronikus cégnyilvántartás 2005. I. 1-jétől	500,0	
▪ Bírói illetményalap 8 %-os növekedése	4 608,4	
▪ Közalkalmazottak 4,5 %-os illetmény emelése	1,7	
▪ Közösségi védjegy bíróság a Fővárosi Bíróságon	99,2	10
▪ Intézmények számlavezetési díja 2005. I. 1-jétől	50,0	
▪ Dologi kiadási előirányzat visszapótlása 2004. évi szintre	1 065,0	
▪ Elektronikus információszabadság bevezetéséhez szükséges egyszeri beruházás	265,0	
▪ A 3 %-os fejezeti tartalékba elvonás	-1 200,0	
⇒ Javasolt előirányzat 2006. évre	68 272,8	10 808

A Bíróságok címhez 27 önállóan gazdálkodó költségvetési szerv tartozik, a Legfelsőbb Bíróság, az öt ítélőtábla, a Fővárosi Bíróság és 19 megyei bíróság, valamint az OIT Hivatala.

Az 1997. évi bírósági reformtörvények hatályba lépésétől eltelt idő bebizonyította, hogy a törvényi konstrukció megfelelő.

A bíróságok működéséért az OIT alkotmányos felelősséget visel, ezért célkitűzései között továbbra is szerepel az igazságügyi reform folytatása, az ítélkezési munka színvonalának és hatékonyságának további javítása. Ennek érdekében az OIT több határozatot is hozott, amelyek elsősorban az eljárások ésszerű időtartamának biztosítására, a kedvezőbb ítélkezési feltételek kialakítására irányultak.

Határozatai között szerepel a Magyar Bíróképző Akadémia létrehozásáról szóló döntése is, amelynek alapvető célja a társadalmi elvárásoknak megfelelő, magasan kvalifikált bírói kar biztosítása. Ehhez elengedhetetlen a fogalmazók, titkárok, bírák, valamint a bírák munkáját segítő igazságügyi alkalmazottak képzésének támogatása, amelyet az Európai Unió is kedvezően fogad.

Az OIT által igényelt fejlesztési források a bíróságok alapfeladata - az ítélkezési munka - mellett, elsősorban a fentiekben vázolt feladatok ellátásához szükséges támogatást biztosítják a fejezet intézményei részére.

A Bíróságok cím 2006. évi támogatási előirányzata az OIT által javasolt fejlesztésekkel 8.423,2 millió forinttal emelkedne az - elvonásokkal csökkentett - bázis-előirányzathoz képest, de a 3 %-os fejezeti tartalékképzési kötelezettség miatt csak 7.292,7 millió forint többlet áll az intézmények rendelkezésére, mert 1.200,0 millió forint a fejezeti tartalék részét képezi.

A támogatási előirányzat 2006. évi növekedésének legjelentősebb része (63,8 %) a bírák és az igazságügyi alkalmazottak 8 %-os, valamint a közalkalmazottak 4,5 %-os illetményemelésére szükséges támogatás, összesen 4.610,1 millió forint összegben. (ebből: személyi juttatás 3.552,6, járulékok 1.057,5 millió forint).

Mint korábban már említésre került az OIT június 14-ei ülésén 2006. évre 12 %-os illetményalap emelést tartott indokoltnak, részben a 2004. évben elmaradt emelés pótlására, részben a 2006. évi infláció ellensúlyozására.

A Kormány megszorító intézkedéseit is mérlegelve az OIT szeptember 13-ai ülésén 8 %-ra mérsékelte az illetményalap emelési igényét.

A Kormány 2006. évre 2 %-os inflációt prognosztizál. Figyelembe véve a 2004. évben elmaradt illetményalap-emelést - amikor az infláció 6,1 % volt -, 2006. évre a bírói illetmény alap 8 %-os emelése látszik reálisnak, amelynek támogatás igénye a jelenlegi létszámra számítva 3.551,3 millió forint.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 25. §-ának (1) bekezdése értelmében a bírót hivatása méltóságának és felelőssége súlyának megfelelő, függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg. Annak érdekében, hogy a már biztosított szint - a pénzügyi, gazdasági viszonyokhoz képest - továbbra is értékálló maradjon, továbbá, hogy a magyar bírák jövedelme közelítsen az európai bírák anyagi elismeréséhez, szükséges az illetményalap folyamatos, a fogyasztói árindex változását is figyelembe vevő emelése.

A fejlesztések között szerepel a Magyar Bíróképző Akadémia (a továbbiakban: akadémia) működéséhez szükséges létszámgigény is.

Az akadémia megvalósítását az EU évek óta sürgeti. Az OIT 2000. március 1-jén született döntésével az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. 88. § (3) bekezdése alapján, továbbá a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. tv. 39. §-ának h) pontjában meghatározott feladatok ellátására részben önállóan gazdálkodó költségvetési szervként hozza létre az akadémiát. Az akadémia a Bíróságok fejezet központi oktatási feladatainak ellátására, és az ehhez szükséges technikai feltételek megteremtésén túl egy naprakész dokumentációs központ létrehozásával is kibővül, és lehetővé teszi a fogalmazók központi kiválasztását.

Az OIT 190/2004. (X. 5.) határozatával elfogadta az akadémia létrehozásával kapcsolatos feladatok meghatározásáról és ütemezéséről szóló előterjesztést, egyetértett az intézmény 2006. március 1-jétől történő felállításával és az oktatási év szeptember 1-jén történő megnyitásával.

Az akadémia működéséhez az oktatói és fenntartói (adminisztratív és fizikai) létszám biztosítására 46 fős létszámfejlesztés szükséges, amelynek rendszeresítésére 2006. március 1-jétől lépcsőzetes beléptetéssel kerül sor.

A létszámfejlesztéshez szükséges személyi juttatás – az OIT által igényelt 8 %-os illetményalap emeléssel számolva és eleget téve a 3 %-os tartalékképzési kötelezettségnek is – 119,3 millió forint.

A 2006. évi fejlesztési igények között ismételten szerepel a közösségi védjegy bíróság 10 fős létszámfejlesztése, 50,5 millió forint személyi juttatás támogatási igénnyel.

A jogharmonizációs programról és a program végrehajtásával összefüggő feladatokról szóló 2072/2003. (IV. 9.) Korm. hat. alapján jelentkező módosítások elsősorban a Fővárosi Bíróságot több területen is érintik. Az EU-ba történő belépéssel e bíróság közösségi védjegy bíróságként, illetve mintaoltalmi bíróságként jár el. Ez önmagában az ügyek komoly növekedését eredményezi a területi és személyi hatály kiterjedése miatt.

További hatáskör-bővülést és ügyérkezési növekedést jelent, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatalnak a közösségi védjegybejelentés vagy a közösségi

védjegy nemzeti bejelentéssé történő átalakítása tárgyában hozott érdemi határozatai elleni megváltoztatási kérelem elbírálása fenti bíróság kizárólagos hatáskörébe kerül.

A Fővárosi Bíróság az iparjogvédelmi, különösen a védjegyügyek számának növekedése ellenére elmaradt létszámfejlesztés következtében jelenleg is komoly ügyhátralékkal küzd.

Mindez indokolja, hogy a Fővárosi Bíróságon az érintett tárgykörökben ítélkező két tanács mellé még további két tanács kerüljön felállításra 10 fős létszámfejlesztéssel (2 fő tanácselnök, 3 bíró, továbbá 5 fő igazságügyi alkalmazott).

A személyi juttatások 2006. évi fejlesztési többletei között szerepel a 2005. évi 1 % államháztartási tartalék címen elvont 444,2 millió forint támogatás visszafizetése az ítélkezésben közreműködő kirendelt védők, pártfogó ügyvédek ülnökök és igazságügyi szakértők részére kifizetendő díjak növekedésének fedezetére.

Az előbbi fejlesztésekkel a Bíróságok cím **2006. évi személyi juttatások előirányzatának összege 48.146,0 millió forint**ra emelkedett, vagyis 4.166,6 millió forinttal, 10,9 %-kal haladja meg a 2005. évi alap-előirányzatot.

A **munkaadókat terhelő járulékok** előirányzata a fenti fejlesztésekkel összefüggésben 1.560,2 millió forinttal emelkedett, az 1 %-os báziscsökkentés valamint a tételes egészségügyi hozzájárulás mérsékléséből eredő támogatás elvonással 351,7 millió forinttal csökkent, vagyis összességében 14.934,5 millió forintra módosul. Ebből az előirányzatból 600,0 millió forint került a 3 %-os kötelező fejezeti tartalékba, így a tényleges **2006. évi előirányzat 14.334,5 millió forint**, 960,2 millió forinttal, 7,2 %-kal magasabb, mint a 2005. évi alap-előirányzat.

A **dologi kiadások 2006. évi előirányzata 9.177,1 millió forint**, 1.956,3 millió forinttal haladja meg a 2005. évi alap-előirányzatot. A többlet forrása 1.553,9 millió forint támogatás és 402,4 millió forint saját bevétel.

A tervezett előirányzat 300,0 millió forinttal mérséklődött a 3 %-os kötelező fejezeti tartalékképzés miatt és ez által közel 1.000,0 millió forinttal alacsonyabb, mint a 2005. évben várható dologi kiadások.

A 2006. évi támogatási többletből 297,4 millió forint a 2005. évi 1% támogatás elvonás illetve az ÁFA-kulcs csökkentése miatti kiadás visszafizetése, további 1.065,0 millió forint támogatás pedig a dologi kiadási előirányzat 2004. évi szintnek megfelelő elérését szolgálja. Mindkettő a bíróságok zavartalan működésének biztosításához, a közüzemi díjaknál, a

postaköltségnél, a fordítási- és tolmácsolási díjaknál, valamint az ÁFA-s szakértői, védői, pártfogói díjaknál jelentkező többletkiadások miatt szükséges.

A 2005. évi várható adatok szerint a dologi kiadásoknál – a 2005. évi báziscsökkentő intézkedések következtében – közel 1.500,0 millió forintos forráshiány mutatkozik, amelyre csak 100-200,0 millió forint összegben nyújthat fedezetet a várható többletbevétel, a fennmaradó hiányt más kiemelt előirányzatokból történő átcsoportosítással kell megoldani, esetleg a kötelezettségek átütemezésével.

A dologi kiadások 2005. évi támogatási többletéből a tényleges fejlesztési igény 491,5 millió forint, mindössze a növekedés 31,6 %-a.

Ebből 10,0 millió forint a Fővárosi Bíróság közösségi védjegy bíróságára igényelt 10 fős létszámfejlesztés működési többlete, 50,0 millió forint a fejezet felügyelete alá tartozó intézmények 2005. január 1-jei hatállyal bevezetett, a Magyar Államkincstár részére fizetendő – számlavezetési díjának forrásigénye.

A fejlesztési igények között 320,0 millió forinttal szerepel a Magyar Bíróképző Akadémia 2006. évi várható üzemeltetési kiadásainak (épület, az épülethez tartozó terület, konyha üzemeltetése, elszállásoláshoz kapcsolódó kiadások, stb.) támogatás igénye, amely tekintettel az új épületre jelenleg még csak prognosztizálható.

Az elektronikus cégeljárásról és a cégiratok elektronikus úton történő megismeréséről szóló 2003. évi LXXXI. tv. 2005. január 1-jétől történő bevezetésével összefüggésben jelentkező dologi kiadások forrásigénye 111,5 millió forint. A cégbíróságok által kezelt informatikai hálózat a bírósági informatikai hálózattól függetlenül működött. A két hálózat összekötési hardver és szoftver feltételének kialakítási költségén kívül licenc kiadások is felmerülnek. Közel 500 cégbírósági munkaállomással bővült a bírósági hálózat, melyre a NOVELL, a levelező rendszer és a hálózat menedzsmenthez szükséges licencek díja jelentős kiadással terheli a bíróságok költségvetését, amelyet saját forrásaikból nem tudnak kigazdálkodni.

A fejezet eleget téve a tervezési köriratban foglaltaknak elsősorban saját bevételi többlettel ellentételezeten tervezte az ár- és díjemelkedések fedezetét. Az intézmények által tervezett bevételi többlet 402,4 millió forint.

A bevétel-növekedés üteme nem tart lépést a dologi kiadások emelkedésével. A postai díjszabások változása, az energiaárak növekedése és a számítógéppark üzemeltetésével jelentkező többletkiadások évről-évre egyre nagyobb terhet rónak az intézményekre, amelyet az egyébként is nehezen tervezhető bevételi többlettekkel már nem lehet fedezni. A bíróságok

működésének és üzemeltetésének európai színvonalon történő megvalósítása szükségessé teszi többlet-források biztosítását.

Az intézményi beruházások 2006. évi előirányzata 1.414,1 millió forint, 579,6 millió forinttal növekedett az alap-előirányzathoz képest.

A 2006. évi alap-előirányzat 834,5 millió forint. Ez képezi alapját a 27 intézménynél szükséges informatikai hálózatépítéseknek, nagyobb irodatechnikai eszközök cseréjének, illetve beszerzésének. Az előirányzat jelentősége a központi beruházások igen mérsékelt támogatásával tovább nő a kisebb átalakítások és épület-beruházások finanszírozásában. A bíróságok működési feltételeinek javításában fontos szerep jut a munkavégzés tárgyi feltételeinek, különös tekintettel a bíróságok technikai-műszaki felszerelésére, és biztonságtechnikai eszközeire.

A 2006. évre igényelt fejlesztési többletből 220,3 millió forint a Magyar Bíróképző Akadémia berendezéseihez a közösségi pénzügyi alapokból elnyert 1.780 millió euró átmeneti támogatás önrésze. Az ehhez kapcsolódó bevételi forrás az EU-s támogatásokkal megvalósuló szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok között került tervezésre.

A fenti átmeneti támogatás igénybevételéhez feltétlenül szükséges a fejezet részére a 220,3 millió forintos támogatási önrész biztosítása.

A 2006. évre igényelt fejlesztési többletből 20,0 millió forint a közösségi védjegy bíróság 10 fős létszámfejlesztésének első felszerelésére igényelt támogatás.

Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. tv. végrehajtásának előkészítése keretében a bírósági határozatok közhasznúvá, elektronikusan elérhetővé tétele megvalósításához szükséges egyszeri beruházási kiadások összege 265,0 millió forint. Az informatikai fejlesztés keretében a következők kerülnek megvalósításra. Kezelőprogram fejlesztése a lekérdezésekre, az adatbázis karbantartására a Justicia Net hálózatról, Justicia Net Hálózatmenedzsment programjának módosítása, nagyteljesítményű gép beszerzése háttérgéppel clusterbe kötve, tűzfal rendszer kiépítése, egyéb eszközök beszerzése.

A felújítási előirányzat összege 2006-ra 137,0 millió forintra csökkent, miután a tervezés időszakában szerkezeti változásként átcsoportosításra került 139,5 millió forint a felhalmozási célú pénzeszközátadásra. Ez az összeg a Legfőbb Ügyészséggel kötött megállapodás alapján a Szegedi Ítéltábla részére átadott ügyészségi ingatlan megváltásának fedezete.

A felújítási előirányzat a Pesti Központi Kerületi Bíróság több éve folyó rekonstrukciós munkáinak részbeni pénzügyi forrását biztosítja.

A Bíróságok cím 2006. évi bevételi **előirányzata 5.076,4** millió forint, amely a 2005. évi eredeti előirányzattal szemben 9,0 %-os (416,4 millió forint) növekedést mutat, amelyből 402,4 millió forint működési, 14,0 millió forint pedig felhalmozási és tőke jellegű bevételi többlet. A működési bevételi többlet, illetve ebből a központi költségvetést megillető befizetési kötelezettségek teljesítése után fennmaradó rész képezi forrását a dologi kiadások emelkedésének.

Az intézmények bevételeinek 96 %-a a működésükben meghatározó szerepet játszó alaptevékenység bevételeiből, ezen belül is a hatósági és eljárási bevételekből (pénzbüntetés, pénz mellékbüntetés, bűnügyi költség stb.) származik. Ezeket a kiadott tervezési irányelvek alapján évről évre növekvő összegben tervezik a bíróságok. A növekedés dinamikája azonban csökken, illetve intézményenként igen nagy szórást mutat. A bevételek kiszabására – a bírói függetlenség sérelme nélkül nem lehet hatást gyakorolni. A behajtásnál viszont az utóbbi években – a lakosság gazdasági és szociális helyzetével is összefüggésben – a fizetési fegyelem lazulása figyelhető meg.

2. cím: Fejezeti kezelésű irányzatok

A fejezeti kezelésű előirányzatok között az igazságszolgáltatás beruházásai, a Ptk. alapján történő kártérítés, a Phare programok és a további szakmai fejezeti kezelésű programok szerepelnek.

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok között a létszámfejlesztések az OIT által indokoltnak tartott 8 %-os illetményalap növekedéssel kerültek tervezésre.

Az egyes programoknál tervezett előirányzatoknak az OIT által jóváhagyott összegektől való eltérését a 3 %-os fejezeti tartalékképzési kötelezettség indokolja.

M e g n e v e z é s		Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett költségvetési létszámkeret
		<i>millió forintban, egy tizedessel</i>			<i>(fő)</i>
⇒ 2005. évi eredeti előirányzat		2.741,1	580,3	2.160,8	
⇒ Szerkezeti változások		-299,9	-4,6	-295,3	
= 10 % elvonás a költségvetési törvény alapján		-216,1		-216,1	
= ÁFA kulcs változása 25 %-ról 20 %-ra		-79,2		-79,2	
= Phare bevétel csökkenése		- 4,6	- 4,6		
⇒ Bázis előirányzat		2 441,2	575,7	1 865,5	
⇒ Többletek		13 232,3		13 232,3	572
2.1.1	Igazságszolgáltatás beruházásai	2 463,5		2 463,5	
2.2	Ptk. alapján történő kártérítés	1,0		1,0	
2.14.1	Bírák és az igazságügyi alkalmazottak életpálya-modelljéből a Ktv.-vel való megfeleltetéshez szükséges támogatás	488,2		488,2	
2.14.2	Az életpálya-modellből a bírák szorzószám emeléséhez szükséges támogatás	4 423,6		4.423,6	
2.14.4.1	Közigazgatási bíraskodás hatékonyságának növelése	848,3		848,3	107
2.14.4.4	EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködéshez	271,0		271,0	32
2.14.4.5	A családon belüli erőszak miatt alkalmazandó távoltartó rendelkezésekről szóló törvényjavaslattal kapcsolatos többletfeladatok	240,7		240,7	40
2.14.4.6	Az ítélkezési munka hatékonyságának növeléséhez igényelt létszámfejlesztés	1 543,7		1.543,7	246
2.14.4.7	Bírósági ügyintézők kiváltása	451,2		451,2	147
2.15	Fejezeti államháztartási tartalék	2 501,1		2.501,1	
2006. évre javasolt előirányzat		15.673,5	575,7	15.097,8	628

1. alcím: Igazságszolgáltatás beruházásai

Az OIT a 2006. évre igényelt 4.320,0 millió forint beruházási támogatásból az alábbi feladatok megvalósítását tartja indokoltnak.

1. Bírósági épület-beruházások

Folyamatban lévő, illetve a 2006. évben befejeződő beruházások

- Pesti Központi Kerületi Bíróság épületének emelet rekonstrukciója

A PKKB épületének rekonstrukciója 2000-ben kezdődött meg és évenkénti ütemezésben folytatódik

Elkészült a tető felújítása, beépítése, a homlokzat felújítása és 2003-ban megkezdődött az épület belső rekonstrukciója.

A II. ütem keretén belül 2004-ben elkészült a vizesblokkok felújítása, a III. emeleti tárgyalók átépítése, illetve felújítása. 2005-ben elkészül a IV. emeleti tárgyalók felújítása. 2006-ban folytatódik a beruházás, további tárgyalók, illetve dolgozószobák rekonstrukciójával, 400,0 millió forint tervezett felhasználással.

- Esztergomi Városi Bíróság épületének rekonstrukciója

2003-ban az előkészítő munkák befejeződtek és megkezdődött a tervezés, amely 2004. I. negyedévében elkészült. Az előminősítéses közbeszerzési eljárás keretén belül kiválasztásra került a kivitelező cég. A munkák augusztusban megkezdődtek. A bíróság átköltözött egy bérelt épületbe a kivitelezés időtartamára.

Az alapozási munkáknál, a megelőző régészeti feltárások során egy középkori régészeti jelentőségű pince került elő, melynek megtartásához a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal ragaszkodott. Ez többletkiadással, illetve határidő módosulással járt.

A 2006. évi befejezéshez 120,0 millió forint beruházási támogatás szükséges.

- Magyar Bíróképző Akadémia épületének beruházása

Az akadémia rekonstrukciójának terve 2004. évben elkészült. A beruházás a meglévő budapesti óvodának használt épület átalakításával, bővítésével valósul meg. A kivitelezés 2005-ben megkezdődött. A beruházás

megvalósításához szükséges összeg biztosításához a fejezet PHARE támogatásra nyújtott be pályázatot. Az átmeneti támogatás elnyerésével az oktatási eszközök és berendezések beszerzése valósul meg, a beruházás 2006. év májusában fejeződik be, és az akadémia 2006. szeptemberében kezdi meg működését. Az ehhez szükséges beruházási támogatás 1,200,0 millió forint.

- **Debreceni Városi Bíróság épületének rekonstrukciója**

Az OIT az általa jóváhagyott 2002. évi fejezeti beruházási tervben egyetértett a Debreceni Városi Bíróság épületének bővítésével és rekonstrukciójával.

2003-ban a debreceni önkormányzat felajánlása egy új koncepció megvalósítására adott lehetőséget. Ennek eredményeként Debrecenben, a Debreceni Ítéltáblával azonos tömbben (a megyei bíróság szomszédságában), új épületben kerülhet elhelyezésre a városi bíróság.

Az épület tervei elkészültek. A kivitelezés pénzügyi okok miatt leállításra került.

- **Kazincbarcikai Városi Bíróság épületének beruházása**

Az önkormányzat által felajánlott telekingatlan tulajdonjogának rendezése és az új épület terveinek elkészítése 2002-ben megtörtént. A közbeszerzési eljárás a kivitelező kiválasztására folyamatban van. A beruházás megkezdése a fedezet biztosítása után megindul, amelyhez a 2006. évi előirányzat összege 380,0 millió forint.

- **Kunszentmártoni Városi Bíróság épületének beruházása**

2003. évben az önkormányzat által felajánlott lehetőségek vizsgálata megtörtént, és megkezdődött a beruházás előkészítése a meglévő bírósági ingatlanon. 2004-ben megtörtént a megállapodás az ügyészséggel az ingatlancseréről. Elkészültek az épület rekonstrukciójának tervei. A közbeszerzési eljárás folyamatban van. Az épület-beruházás, 2005-ben megkezdődött, a befejezés 2006. II. félévben várható, amelyhez a szükséges beruházási előirányzat 170,0 millió forint.

- **Kunszentmiklósi Városi Bíróság épületének beruházása**

Kunszentmiklós Város Önkormányzata formális, 1 forintos vételáron telket biztosított az új bírósági épület létesítésére. Az épület tervei 2004-ben elkészültek. A kivitelező kiválasztása a közbeszerzési eljárás keretén

belül megtörtént. 2005. II. félévében megindult a beruházás, melynek befejezése 2006. májusában várható. Az ehhez szükséges összeg 170,0 millió forint.

- **Füzesabonyi Városi Bíróság épületének beruházása**

Füzesabony Város Önkormányzata formálisan, 100 forintos vételárral telket biztosított az új bírósági épület létesítésére, ezen felül az épület tervezési költségeit is magára vállalta. A tervek elkészültek 2004-ben, a kivitelező kiválasztására az eljárás befejeződött. Az építési munkák 2005. márciusában megkezdődtek, melyek befejezési határideje 2006. április, a munkálatokhoz szükséges beruházási támogatás összege 125,0 millió forint.

- **Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság épületének beruházása**

A bírósági épületek felújítási sorrendterve az épület felújítását 2004. évre irányozta elő. Az elhelyezési gondokkal küzdő bíróság épületrekonstrukciójának kérdése már évekkal ezelőtt is felmerült. 2004-ben megkezdődtek a tárgyalások az önkormányzattal a bíróság épülete melletti telek tulajdonjogának megszerzéséről. A tárgyalások eredménnyel jártak, a közgyűlés határozata alapján a szerződéskötés folyamatban van. A tervező kiválasztása - közbeszerzési eljárással - befejezés előtt áll. 2006. első negyedévében elkészülnek a tervek és megkezdődhet a beruházás elindítása, amely 150,0 millió forint.

- **Battonyai Városi Bíróság épületének beruházása**

A bírósági épületek felújítási sorrendterve az épület felújítását 2004. évre irányozta elő. Az épület rossz műszaki állapota halaszthatatlanná tette a rekonstrukciót. 2004-ben elkészültek a tervek. A kivitelező kiválasztását célzó közbeszerzési pályázat lebonyolítása után, 2005. májusában megindult a kivitelezés, a befejezést 2006. augusztusára tervezték, amelyhez 160,0 millió forint beruházási forrás szükséges.

- **Csongrádi Városi Bíróság épületének beruházása**

A Csongrád, Szentháromság u. 10. szám alatti épületet 1931-ben, bírósági épületnek építették, ahol a bíróság 1954-ben történt megszűnéséig működött. Ezt követően az önkormányzat kezelésébe került. Az épületben napjainkig kórház működött. Csongrád Város Önkormányzata 2004-ben az épületet felajánlotta a bíróságnak és ügyészségnek, 10 millió forint

vételáron. A szerződés 2004. decemberben létrejött. Az épület átalakítására a tervek elkészültek. A kivitelező kiválasztására a közbeszerzési eljárás folyamatban van, az átalakítás a két szervezet részére 2006-ban befejeződik, a szükséges támogatási előirányzat 100,0 millió forint.

- Fonyódi Városi Bíróság épületének beruházása

A bírósági épületek felújítási sorrendterve az épület felújítását 2005-re irányozta elő.

1999-ben megvásárlásra került a bíróság épülete melletti 400 m²-es telekingatlan, bővítés céljára. A 2004-ben megkezdett előkészítés tárgyalásai folyamán Fonyód város polgármestere egy kedvező ingatlancserét ajánlott fel. A meglévő bírósági ingatlanért és az üres telekért a bíróság épülete mögötti csendesebb, az építkezés szempontjából kedvezőbb területet kínálta fel, melyet a megyei bíróság elnöke elfogadott. A cseréről a tulajdonjog bejegyzése megtörtént, a tervek 2005. novemberében elkészülnek. A kivitelezés 2005. II. negyedévben indult, a 2006. évi munkálatokhoz szükséges összeg 300,0 millió forint.

- Kiskunhalasi Városi Bíróság épületének beruházása

A bírósági épületek felújítási sorrendtervében 2005. évi kezdésre van előirányozva.

Az épület 300 m² területéről 2001. szeptemberében a Bács-Kiskun Megyei Földhivatal kiskunhalasi részlege kiköltözött, a megüresedett területet az ÁNTSZ emberi tartózkodásra alkalmatlannak minősítette. A városi bíróság által készített épület-károsodási vizsgálatról készült szakvélemény az egész épületet veszélyesnek nyilvánította. Az épület műszaki állapota igényli a mielőbbi felújítást. 2005. évben az előkészítő munkák megkezdődtek. Év végére az átalakítási tervek elkészülnek. A kivitelezés 2005. II. félévben indul. A 2006. évre tervezett beruházási munkák összege 100,0 millió forint.

**A folyamatban lévő, illetve 2006-ban befejeződő
beruházások előirányzata összesen:**

3.375,0 millió forint

A 2006-ban induló beruházások

1. Csongrád Megyei Bíróság épületének beruházása

A bírósági épületek felújításának sorrendtervében 2005. évi kezdéssel szerepel az elhelyezési gondokkal küzdő Csongrád Megyei Bíróság. A műemlék épület leromlott állapotára jellemző, hogy életveszély-elhárítás miatt a homlokzaton lévő párkányelemek nagy részét el kellett távolítani. 2006. évben az előkészítő munkák kezdődnek meg, amelyhez 30,0 millió forint beruházási támogatás szükséges.

2. A mozgáskorlátozottak akadálymentesítése, és a gyermekek megfelelő elhelyezésének biztosítása

A 253/1997. (XII. 20.) Korm. rend. és a 2326/2003. (XII. 13.) Korm. határozatnak megfelelően, biztosítani kell a közhasznú épületek akadálymentes megközelítését, és az épületen belül a gyermekek és a mozgáskorlátozottak megfelelő elhelyezését.

A jelenleg épülő, illetve rekonstrukció alatt álló épületeknél sor kerül az előírt követelmények kialakítására.

Az évek óta igen szűkös beruházási források mellett azonban problémát jelent a közel másfélszáz régi épület megfelelő átalakítása, amely csak több évre ütemezetten valósítható meg.

A 2006. évi munkákhoz 801,0 millió forint beruházási támogatás szükséges. Ennek hiányában, a jogszabályban előírt kötelezettségek megvalósítása nem biztosított.

3. Eszközbeszerzés

Az ítélkezési munka színvonalának, időszerűségének és hatékonyságának, a bíróságok működési feltételeinek további javítása feltételezi a munkavégzés tárgyi feltételeinek minél magasabb színvonalon történő biztosítását. Erre a célra évek óta szerény keret áll rendelkezésre.

A 2006. évre tervezett előirányzat 114,0 millió forint, amely elsősorban az elavult telefonközpontok cseréjére és nagyteljesítményű fénymásolók, valamint faxok beszerzésére kerül felhasználásra.

2. alcím: Ptk. alapján történő kártérítés

A bíróságokat terhelő kártérítések teljesítésére az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 349. § (1) bekezdése alapján kerül sor. A kifizetéshez szükséges előirányzatok leadása a bíróságok részére a jogerős bírói ítéletek alapján történik.

A Ptk. alapján történő kártérítésekre igényelt támogatás összege 10,0 millió forint.

3. alcím: Phare-programok és az átmeneti támogatás programjai

Bíróságok Oktatási Központ felszerelése

A Magyar Bíróképző Akadémia magyarországi bíróképző intézet beruházásának előkészítő munkái 2004-ben megkezdődtek.

Az OIT Hivatala pályázatot nyújtott be az Európai Unió Átmeneti támogatások (Transititon Facility) 2005. évi programjára „A bíróképző iskola létrehozatala” elnevezéssel az épület berendezésére és informatikai rendszerének kiépítésére. A Phare Irányító Bizottság jóváhagyta az akadémia létrehozatalához kapcsolódóan az Átmeneti Támogatás program keretében előterjesztett pályázatot. A közösségi pénzügyi alapokból az így elnyert összesen 1,780 millió euró támogatás (449,4 millió forint) az alábbi három fő feladat ellátásához nyújt pénzügyi fedezetet.

1. Az eszközbeszerzésekre 930,0 ezer euró fordítható (informatikai eszközbeszerzések, oktatási segédeszközök, irodai felszerelések, tolmácsberendezések.)
2. 500,0 ezer euró az átmeneti támogatás kötelező twinning elemének fedezetére szolgál. Brüsszel a támogatás elnyerésének kritériumaként előírta, hogy ezt az összeget saját szakértői kapják meg a 2006. január – december időszakra a részükre meghatározott feladatok megvalósítására.
3. A fennmaradó 350,0 ezer euró szoftverfejlesztésre és a fent említett szakértők javaslata alapján történő E-learning rendszer kiépítésére fordítható.

A fenti átmeneti támogatáshoz 220,3 millió forint társfinanszírozás járul, amelyre a fejezet az intézményi beruházások között igényelt támogatást, miután a beszűkült pénzügyi lehetőségek miatt ezt az összeget már nem lehet előirányzat- átcsoportosítással biztosítani.

Phare-oktatás az igazságszolgáltatási kapacitás további megerősítése témakörben (CRIS 2003/004-347-0301 programszám)

A Magyar Igazságszolgáltatási Rendszer Hatékonyságának További Erősítése című Phare-program végrehajtása céljából az Európai Unió 500.000 euró támogatást nyújt a fejezet részére.

A program keretében regionális szemináriumokon vesznek részt a bírák, bírósági titkárok és fogalmazók. Az ország öt oktatási régiójában négy 2 x 1 napos, míg Budapesten nyolc 2 x 1 napos EU jogi képzésre (emberi jogok, bírói etika, versenyjog, szellemi tulajdon védelme témakörökben) kerül sor rendezvényenként 30 bíró részére.

A bírósági titkárok és fogalmazók összesen hét 2 x 1 napos 80 fős rendezvényen vehetnek részt.

Budapesten egy egynapos, 30 fős menekültügyi szeminárium is megrendezésre kerül. Az ítélőtáblák és a megyei (fővárosi) bíróságok elnökei (25 fő), illetve a helyi bíróságok elnökei (131 fő) kétnapos rendezvények keretében részesülnek bírói etikai és vezetéstudományi képzésben. Az EU támogatás - tervezési körirat szerinti árfolyamon átszámított - 126,3 millió forintos összegének 40 %-át, azaz 50,0 millió forintot szükséges a társfinanszírozás keretében biztosítani.

14. alcím: Az igazságügyi reform folytatásához szükséges támogatások

A bírák és az igazságügyi alkalmazottak életpálya-modelljéből a Ktv.-vel való megfeleltetéshez szükséges támogatás

Az OIT jóváhagyta a bírák és az igazságügyi alkalmazottak életpálya modelljének II. ütemét.

Az ebben meghatározott igények közül a Ktv.-vel való összhang megteremtése feltétlenül szükséges. Ennek keretében a képzettségi pótlék, a tanácsadói és főtanácsadói pótlék bevezetéséhez szükséges **2006. évi támogatás 488,2 millió forint.**

A felsőfokú iskolarendszerű képzésben, továbbképzésben megszerezhető szakképesítés, szakképzettség, továbbá doktori vagy ennél magasabb tudományos fokozat elérése olyan cél, melyet a munkáltatónak érdekében áll mind a tanulmányok során, mind azt követően támogatni és megfelelő illetménnyel – **képzettségi pótlék megállapításával** – értékelni. A bírósági eljárások differenciálódása egyre inkább szükségessé teszi, hogy a bírák olyan speciális szakképzettséggel rendelkezzenek, amely az ügyek elbírálásához

alapvetően szükséges. Ennek érdekében feltétlenül támogatandó a továbbképzésben való részvétel vagy a tudományos fokozat elnyerése.

A köztisztviselők körében a munkaköri feladatok hosszabb időn át történő eredményes ellátása, a színvonalas munkavégzés alapozza meg a szakmai tanácsadóvá, szakmai főtanácsadóvá történő kinevezést.

Az indokolatlan pozitív diszkrimináció megszüntetése, egyben a jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező felsőfokú iskolai végzettségű tisztviselők elismerésének igénye szükségessé teszi – az öt, illetve tíz évet meghaladó szakmai gyakorlat esetében – a **szakmai tanácsadó**, illetve **szakmai főtanácsadó** munkakör bevezetését.

Az életpálya-modellből a bírák szorzószám emeléséhez szükséges támogatás

A bírói pálya még erősebb megtartó erejét és nagyobb megbecsülését eredményezné, ezzel egyidejűleg az idősebb bírák számára anyagi elismerést, a fiatalabb bírók számára pedig kedvezőbb perspektívát jelentene a fizetési fokozatokhoz tartozó szorzószámok 5 %-os mértékű emelése. Ennek **2006. évi támogatás igénye 4.423,6 millió forint.**

Ezt a módosítást indokolja az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának R. 94/12. számú ajánlása is, amely szerint „biztosítani kell, hogy a bírák jogállása és javadalmazása megfeleljen a hivatásuk méltóságának és felelősségük súlyának”

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. tv. (továbbiakban: Bjt.) szabályai a Ktv. rendelkezéseinél jóval szigorúbban szabályozzák a bírói hivatás gyakorlása mellett végezhető kereső tevékenységek körét.

Létszámfejlesztések a jogszabályok módosításából eredő többletfeladatokhoz

Közigazgatási bíráskodás hatékonyságának növelésére

A közigazgatási bíráskodás hatékonyságának növelésére készült törvényjavaslat legújabb koncepciója szerint gyakorlatilag csak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) XX. fejezetének (A közigazgatási perek) újraszabályozásáról van szó. Az időközben kihirdetett 2005. évi XVII. törvény szorosan kapcsolódik a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényhez (a továbbiakban: Ket.), amely az államigazgatási eljárás általános szabályait tartalmazó 1957. évi IV. tv. (Áe.) helyébe lépne 2005. november 1-jétől. Mindkét törvény kihat a fejezet költségvetési támogatására, miután többletfeladatot jelent a bíróságok részére.

Növekednek a bíróságok által felülvizsgálható hatósági ügytípusok, rövidülnek az eljárási határidők (a soron kívüli ügyintézés e körben szinte már főszabály), lehetővé válik több közigazgatási végzés bíróság előtti megtámadhatósága (ide tartoznának az eljárást felfüggesztő, megszüntető, a kérelem érdemi elbírálását elutasító, az eljárási bíróságot kiszabó, valamint az eljárási költség viselésének kérdésében hozott végzések).

További létszámigényt támaszt, hogy a bíróság összetételének diszkrecionális meghatározása következtében várhatóan számos ügyben háromtagú tanácsok járnak el.

A bíróságokon a fenti törvénymódosításokból eredő – 2005. november 1-jétől hatályos – többletfeladatok ellátására **107 fős létszámfejlesztés** (46 bíró és 61 igazságügyi alkalmazott) látszik indokoltnak, amelynek **támogatás igénye** a működési kiadásokkal és az első felszereléssel együtt **848,3 millió forint**.

EU tagállamaival folytatott bűnügyi és polgári együttműködéshez

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködéshez kapcsolódó létszámfejlesztési igényt mind a Kormány 2003. évi CXXX. Törvény (az EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről) előterjesztése, mind az Acquis Communautaire Átvételének Nemzeti Programja 2003-2004. (ANP) tartalmazza.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozással a polgári ügyekben is egyre többször szükségessé válik a közösség tagállamaival való együttműködés és kapcsolattartás.

Az igazságszolgáltatásban jelentkező többletfeladatok megvalósítására a bűnügyi együttműködéshez a Fővárosi Ítéltáblán és a Fővárosi Bíróságon összesen 11 fő (5 bíró és 6 igazságügyi alkalmazott), a polgári együttműködésből eredő új feladatok megoldására 21 fő igazságügyi alkalmazott, vagyis összesen **32 fő** létszámfejlesztés szükséges, amelynek **2006. évi költségvetési kihatása 271,0 millió forint**.

A családon belüli erőszak miatt alkalmazandó távoltartó rendelkezésekről szóló törvényjavaslattal kapcsolatos többletfeladatokra

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv. módosításáról készült törvénytervezet legutolsó változata a komplex Be. módosítás részeként tartalmazza a „családon belüli erőszak” kriminológiai fogalma alá vonható bűncselekmények miatt indult büntetőeljárások során bevezetni javasolt új kényszerintézkedésre, a távoltartásra vonatkozó szabályozást.

A 45/2003. (IV. 16.) OGY határozat bevezetőjében hivatkozott nemzetközi dokumentumok javasolják a családon belüli erőszak sértetteinek hatékony védelme érdekében az ún. „távoltartó rendelkezés”, illetve „korlátozó rendelkezés” bevezetését, amelynek célja, hogy a sértett helyett az elkövetőnek kelljen elhagynia az elkövetés helyszínét, illetve, hogy a sértett és az elkövető egymástól elkülöníthető legyen.

A távoltartás intézményéről szóló törvényjavaslat alapján a bíróságoknál jelentkező többletfeladatok miatt 20 nyomozási bíró és 20 tisztviselő állás létrehozása indokolt. Az összesen **40 fős létszámfejlesztés 2006. évi támogatás igénye 240,7 millió forint.**

Az ítélezési munka hatékonyságának növeléséhez igényelt létszámfejlesztések

Az ítélezési munka minőségének javítását és a munkateher csökkentését eredményező - jogszabály módosításokkal indokolt, de az előző években elmaradt - fejlesztések közül feltétlenül szükség lenne az alábbi létszámigények elismerésére.

- Az EU csatlakozásból következően különösen indokolt a bírói tevékenységet alátámasztó informatikai és más technikai eszközök jelentős bővítése és ezzel összefüggésben a bírákat segítő informatikai technikai apparátus kiegészítése. Az intézményeknél párhuzamosan folyik a Bírósági Integrált Informatikai Rendszer és Gazdálkodási Integrált Informatikai Rendszerbevezetése, ami a napi munka mellett igen nagy terhet jelent az érintett területek dolgozóinak, emellett szükségessé teszi a folyamatos munkavégzéshez az állandó informatikusi jelenlétet. Az említett feladatok megoldásához 80 fő felsőfokú végzettségű informatikai szakember és 160 fő középfokú végzettségű informatikai technikus létszám beállítása indokolt.
- Az OIT Hivatala új feladatainak ellátására, ezen belül az Európai Unió tagállamként való működés, valamint az „acquis communautaire” alkalmazására való felkészülés személyi feltételeinek megteremtéséhez 2 bírói és 4 tisztviselői álláshely rendszeresítése szükséges.

Az összesen 246 fős létszámfejlesztés forrásigénye: 1.543,7 millió forint.

Bírósági ügyintézők kiváltása

Az időszerű ítélkezés érdekében elengedhetetlenül szükséges a bíróságokon olyan létszámarány kialakítása, amely biztosítja a bírák számára, hogy kizárólag a bírói hatáskörben elbírálható ügyek érdemi eldöntéséhez szükséges feladatokat lássák el szemben a mai helyzettel, amikor a bírák idejük jelentős részét olyan adminisztratív feladatokra fordítják, amelyek nincsenek közvetlen kapcsolatban az ügy tárgyalásával. Az egy bíróra jutó tisztviselői, írnoki arány ennek ellenére az elmúlt években csak minimálisan javult, mert bár évről-évre benyújtotta a fejezet ez irányú igényeit, a fejlesztésekre ez ideig nem került sor. Előbbiek miatt feltétlenül szükséges a titkári, fogalmazói, illetve tisztviselői létszám bővítése. Az elmúlt években az egy bíróra jutó tisztviselői, írnoki arány csak minimálisan javult. Míg 1999-ben ez a mutató 1,75 volt, addig 2004-re csak 1,98-ra nőtt. A bírák munkáját segítők létszáma jelenleg messze elmarad az Európai Unió országainak átlagától, ahol egy bíró munkáját négy adminisztratív dolgozó segíti.

Az OIT Hivatalának adatai alapján az ideális munkafeltételek biztosításához a jelenlegi 1:1,98 arányt 1:3-ra kellene felemelni. Ezt a létszámfejlesztést azonban csak több lépcsőben lehetne végrehajtani. Ennek első ütemében a felsőfokú végzettséget szerző, - ezáltal a bíró munkáját jobban segítő - bírósági ügyintézők kiváltására **147 fő** középfokú tisztviselői **létszámfejlesztés** szükséges, amelynek **2006. évi támogatás igénye 451,2 millió forint**.

Fejezeti államháztartási tartalék

A fejezeti államháztartási tartalék 2.501,1 millió forintos összegéből 1.200,0 millió forint az 1. Bíróságok cím előirányzatából, 1.301,1 millió forint pedig a 2. Fejezeti kezelésű előirányzatokból került elkülönítésre.

A 3 %-os tartalékképzési kötelezettség tovább fokozza a fejezet pénzügyi feszültségeit, veszélyezteti az ítélkezési munka és a bíróságok működésének zavartalanságát.

Dr. Lomnici Zoltán